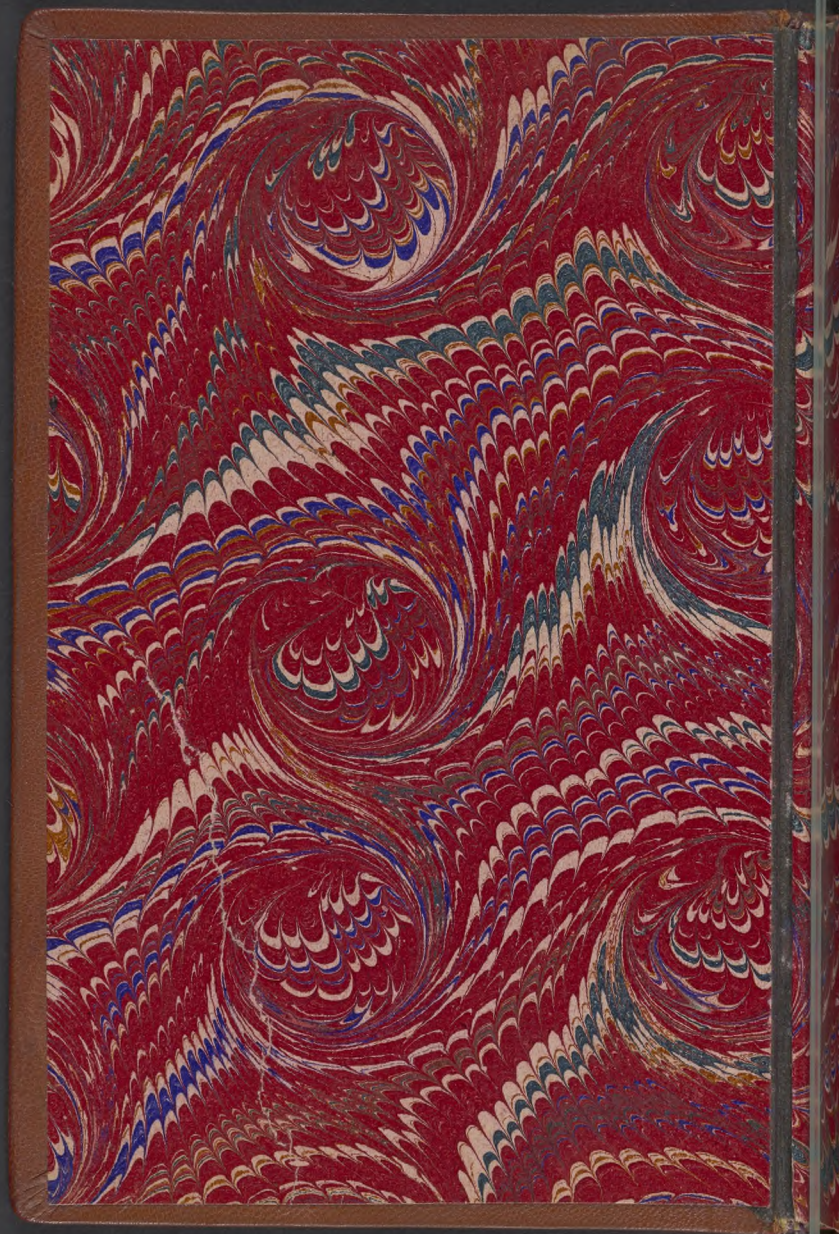

R M K I.

1387a

Szónyi N. István
Halotti beszéd

Kolosvaratt
1690

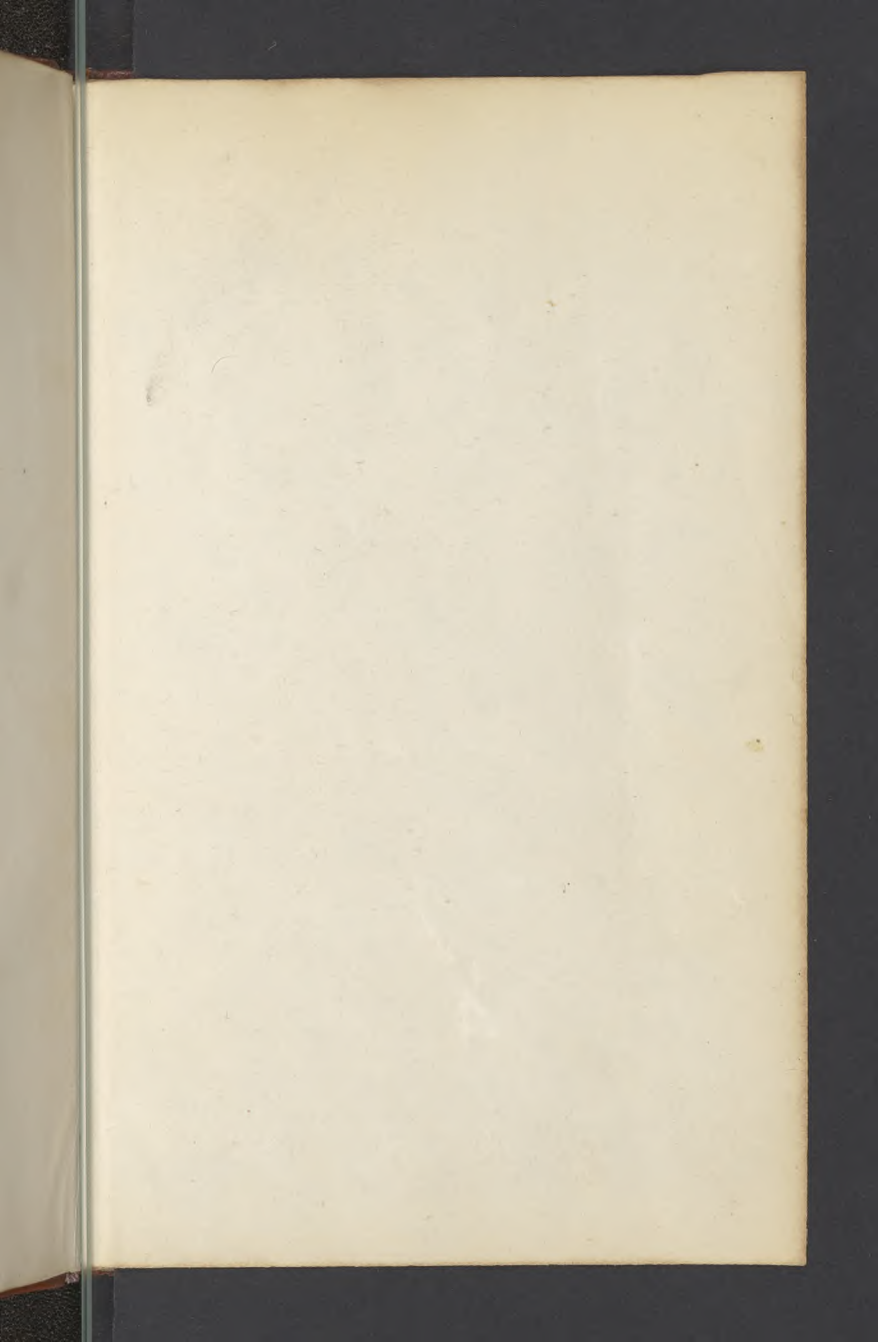

RMK.

1384^a₌

(teljes)

M U

A

NYA

AN

LLY

James Co

James tagi

in Hisege

oldfank

Markas-u

Stes tem

felett p

o emb

SZ 6

Donoyi vil

PARADICSOMI
M U L A T S A G A
J E G Y E S E V E L
A' J E S U S N A K :

Es arra való
NYAJAS HIVATALLYA.

Mellyet
Ama' bódog emlékezetű néhai
Nemes és Nemzetes

I L L Y E - F A L V I J A N O S
Uram

Nemes Colosvár városa Centum-Pater edgyik
Nemes tagja, Ország Harminczadgyán (ugyan
itt) Hűséges Rationista, Keresztény Reformata
Ecclesiánk kegyes Curatorja &c. Colosvári bel-
ső Farkas-utza házánál: A. 1690. d. 7. Pünk.
Tisztes temetése somoru alkalmatóságával a'
test felett prédicállott; A' siralmas-felek s'egyéb
jó emberek kívánságára penig e' formá-
ban veled-is közlött

S Z Ó N Y I N. I S T V A N.

*Mennyei tiúkeknak, a' Colosvári Reformata Esce-
siában, edgyik Sáfárja.*

Enck. VII. v. i i.

M E N.
N Y ű N K - K I
E N S Z E R E L
M E S E M A M E Z Ő -
R E : M U L A S -
S U N K A ' K E R -
T E K B E N .

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
II. Nyomt. kövedéknapló
1898 év 216. sz.

VIGASZ

VIGASZTALASERT s' SEGE-
DELEMERT való FOHASZKODAS.

IAj! sok jajjal bajoskodó! sok sirással folyó! folyton-folyó, s' majd el-fogyó keserves életünknek édes reménysége, s' reménységünknek senyes csillaga Jéhus! édes Jéhus! a' mi keserűségünknek mélységéből kiáltunk te hozzád; mert keserűséggel ihlettél bennünket. Bé-jött Uram a' bűn e' világra. Oh miért jött bé! Mert a' bűn által az halál-is el-batalmazék e' világban. Jaj melly balandók, melly nyavalyások vagyunk! Minden test olyan mint a' fű; Mert az aszszonyi-állattal születtetett ember rövid életű, tellyes sok nyomorúságokkal; mint szép virág, mihelyt nyílik, mindgyárt le-szakasz- tik: alig jövünk e' világra, hogy életünk virágát mindgyárt az halál forgószele meg-fujja, sok nyavalyákkal hirtvaszttya, s' mind addig fonnyaszttya, míg koporsóba nem szállittya. Sokan gyenge gyermeksegekben, sokan virágzó iffiúságokban hullanak el: kiknek gyönyörűséges életek kívánatos; halálok pedig oh melly kár és keserűséges! Mint ez Urban el-alutt/kegyes Iffúnak: példája nagy pelda: kinek élete leg-jobb erővel, s' becsületben nevelkedő leg-szebb reménységgel virágzik vala; de az halál/keserves nyavalyák általlja; melly hirtelen meg-hirtvasztá s' le-szakasztá: szerelmesit gyász-szal, s' minnyásunkat szomorúsággal, bé-buríta. Jövel édes Jéhus a' te jó Leelkeddel, illesd meg sebes szívemet e' gyászba öltözöt szomorú seregnek; a' siralmas

Eöz vegynek, s' árván maradt gyenge Cimetéjének, sok
írással bevűlt fejét, Evangeliumod gyönyörűséges for-
rásából csorgó vigasztalásnak kies vizével bivesítsed;
a meg keseredett Anyának, Anyának, s édes Anyafiak-
nak zokogó lelkeket csendesítsed; minnyájunknak szí-
veket biztató beszédeddel erősítsed; hogy békecséges-
tűréssel tudgyuk lelkeinket birni, mind addig, miglen
el-jűsz és bé-viszel minket is a' mennyei boldogságnak
birására, dicsőséges orszádnak gyönyörűséges látá-
sára; hogy te-veled örökkén élhesünk, örülhesünk,
s' régedet Sz. Atyáddal és Sz. Lelkeddal angyali nagy
örömmel örökkén dicsőíthessünk, Amen!

Mi Atyánk, &c.

Idő Vá

IDŐ VALASZTAS.

Peld. XXV. §. II.

Arany-alma az alkalmatos időben

mondott ige.

Bölcsen mondgya a' bölcs Király: Salamonn
 Peldás Könyv. XXV. rész. 11. dik versében: *Mine*
az arany-alma (ugy mond) *ezüst virágokkal, oljan*
az alkalmatos időben mondott ige. Alkalmatos időben
 mondott ige kellenék ide. *Chrysothomus*, arany fáu Ta-
 nitó kellenék ide, hogy alkalmatos időben mondott ige-
 nek arany. almáját ékeffen fáló fájának ezüst virágjaival
 virágoztatná. El hissem arany-alma lenne, s-ezüst virá-
 gokkal ékes lenne, ha *pro hic & nunc* e' homoru allalma-
 tofságra alkalmaztatott tanítás lenne. Az idő honoru,
 az alkalmatoság-is bizony homoru; mert homorunapot
 virasfta az Isten ma mi reánk. Iljen, nagyra fűletett erős,
 egészséges, s' sokakra érdemes Iffiúnak illy hirtelen s' rélet-
 len tőlünk el-válni nem keserű-é? Hova lehet alkalmatos-
 fabb időben mondott ige, s' ezüst virágzó arany alma,
 mintha, ez Urban el-nyugott kegyes Iffiunk el-mneme-
 litül: hová lett? hova ment? rövideden fállok? Tudni-
 illik; az Ur Jésus hívta s' vitte el ötet Paradicsomimulat-
 ságra. s' Hova lehet alkalmatosabb időben mondott ige;
 mintha ennek alkalmatoságával szóllok az időkül is?
 Láttuk Isté kegyelméből, hogy már a' fanyaru tél: Imult;
 a' fép tavasz, melly mindent megújít, bé-érkezet; talám
 arany-alma léffen ezüst virágokkal, ha e' tavasfta a Para-
 dicsomi tavasftul fállok. Arany-alma léffen itélen, ha e'
 mostani keserűségben meg-hevült és főt fivket Paradi-
 csomi gyönyörűségeknek fállójével hívesíté s' észgeté;

Hova mennyek hát én arany-almáért? mint ki a sűrű erdőket s' berkeket járja. Gemeivel nézell sűrűen, gondolgya s' kívánnya, ha valahol olyan alma-fát találna, melly ezüst virágokkal fényeskednék, s' arany almákkal gyümölcsöznék; kebelét majd arany-almákkal, s' két kezét meg-rakná ezüst virágokkal. *Sinunc se nobis ille aureus arbore ramus* Ostendat nemore in tanto, *O si! O utinam!* Itt kecskék énéknek arany-almát? e' Somoru házban s-e' serét koporsóban egyebet kecskű almánál nem találók; kecskéségben fojlódó szivetekben pedig favanyu óhajtasók s' solajtasók vad-almájánál többet nem találók. Tudom mit cselekedgyem: Bé-megyek inkább az Isten Igéjének kertyébe, kereskedem a Sz. Irásnak kies Paradisomában. Nézo-meg melly szép alma-fát találók Salamon ékes énekekkel virágzó kis kertyében, a 2-dik résznek, 2. dik verse: *Mint az Alma-fa, az erdőnek fái között: olyan az én Szerelmesem az Iffiak között.* Micsoda alma-fa ez? Ez anaz életnek fája: Jel. 2. 7. és 22. 2. tudniillik: az Ur János Christus. E' világon nincsen ennél jobb, ennél Hebb ennél gyönyörűsegebb Alma-fa. Gyönyörűséges ennek árnyékában ülni, s' édesféleséges gyümölcszeivel gyönyörűséges élni. Ezüsttel virágzik, s' arany-almákkal zündöklék ez Alma-fa.

Micsoda arany-almákat terem az Ur János Christus? Peldalebbben mondgya Salamon: Peld 18. 20. Minden az ő Szájának gyümölcsével elégzik-meg. Micsoda 2° Christus Szájának gyümölcse, mellyel a mi lelkünket meg-elégíti *Nem csak kenyérrel él az ember, hanem, az Istennek minden igéjével melly az ő Szájából származik: Matb. 4. 4.* Az Evangélium azért gyönyörűséges arany almája

almája ennek az Alma-fának az Ur János Christusnak : s'ho-
 va lehet ennél gyönyörösebb arany alma? Efa. 61. 1.
*Az Urnak Lelke vagyon én rajtam : (azt mondgya az
 Ur János Christus) és küldettem , hogy a' szegényeknek
 Evangeliumot hirdessek , és a' töredelmes szívűeket be-
 kötözzem . Oh Szegények ! Meg-keferegett Atya, Nem-
 zetes Budai Mihály Uram ! Nemes Várasunk Kereszttyén
 Magistratusa, sok e'frendöktől fogván való FőHadmaga,
 Reformata Ecclesiánk meg-élemedett kegyes Curatorja,
 ez Urban el-nyugott Iffiu embernek édes Atya helyett
 való édes Ipa. Nemzetes Budai Mihályné A'f'onyom !
 ezen idvezült Iffiuának édes Anyja helyett való édes Napa.
 Jelesbben pedig Nemzetes Budai Anna A'f'onyom ! e'
 tégedet árván hagyó Szivednek fíralmas özvegyc. Gye-
 ge Olaj-ágacskáddal Nemzetes Illyefalvi Gyurka édes kis
 Arvával. Kitsoda vigasztal-meg riteket? Kitsoda kötözi-
 bé a' ti sebes Síveteiket? Talám alkalmas időbē mondott
 ige léshē azért, ha én a' bölcs Iésusnak Sájából tsorgott é-
 des Evágeliúnak Sín-mézt keferű Sívetekbe tsepegtetē.*

Szakasztok azért én most néktek, ennek a' S'p Alma-
 fának az Ur János Christusnak Sájáról édes Arany-almát,
 melyet találok Bölcs Salamon Enkeinek, 2-dik Réf'ének,
 10, 11-dik, és 12-dik verseiben.

Csak hogy nékem sem elmém, sem nyelvem, arra
 nem érkezik; hogy ilyen drága Arany-almát *Rhetori-
 figurákkal*, az ékeessen-Szóállással, mint edgy ezűt virágok-
 kal virágoztassak. Istené mindazonákal a' dicsőség! ha
miben a' Sz.Lélek az én erőteleniségimet fel-segéli.

A' LECZT

A' L E C Z K E.

Enek. II. v. 10, 11, 12.

*Kelly-fel én legyefem én Szépem és jöjste!
Mert, imé a tél elmúlt, az eső elmúlt, elmét.
Szép virágok láttatnak a földön; a madár-
sónak ideje el-jött, és a gerliczének sava
hallatik a mi földünkön. A füge-fa meg-
érlelte az ő első gyümölcseit, és a virágzó
szőlők jó illatot adnak. Kelly-fel én Szerel-
mesem, én Szépem, és jöj hozzám!*

MAGYARAZATTYA.

Summaßan:

A' Jésus Jegyefsével való Paradicsomi
mulatsága, s'arra való nyájas hivatallya;

Részenként,

1. Leg-elsőben is a Jésus Christus nyájas hí-
vatallya, meljel Szerelmes Jegyesét a' te lelkeddel
Paradicsomi mulatságra hívja. v. 10, 13.

Melynek

Mellynek magyarázattyára a következendő

Kérdéseket forgassuk:

I. K. Kinek a' szavai ezek: Kicsoda a' ki az ő Jegyeseit
illy nyájassan hívogattya, költi és serkengeti: Kelly-
fel: Iövel hozzám!

F. Az Ur Iesus Christus. 7. 10. Szólván az én bará-
tom (amicus meus) én velem, monda: Ki az ő Anya-
Szentegyházát, magának örökös társul Róm. 8. 16. el-jegy-
zette. Hof. 2. 19 El-jegyelek tégedet én magamnak
hittel. Es már a' Christus, Völegénye az ő Anya-
Szentegyházának, Esa. 54. 5. Esa. 62. 5. Mint a' Menyass-
zonynak örül a' Völegény; azonképpen örül tenéked a'
Istened. Math 25.

II. K. Kit serkenget és hívogat illy édesdeden?

F. Nevezi 1. ő legyeseinek; mivel, a' mint immár
mondám, az Ur Iesus minket igaz hittel mint edgy jegy-
gyűrűvel maga számára el-jegyez: Még csak legyesei va-
gyunk, mind addig, míg bennünket haza nem viszen.
Ián. 14. 3. Es mikor el-készíténdem tinéktek az helyet:
smét el-jövök, és fel-visílek tégedet én magamhoz; hogy
az holott én vagyok, ti-is ott legyetek Ián. 17. 24. Atyám!
a' kiket nekem adtál, akarom hogy az hol én vagyok, a'
ők-is én velem legyenek; hogy láfák amax én dicsőfé-
gemet mellett nekem adtál. 7. 22. Mert én a' dicsőfé-
get, melyet adtál nekem, nekik adtam. Lesünk pedig
felesége minékután a haza viszen, Jel. 19. 7. Eörljünk és
örvendezzünk, és adgyunk dicsíretet néki; mert el-jött a'
Báránynak lakodalma, és az ő felesége elkészítette ő magát
2. Mondgya ő Szerelmesének. Szereti a' Christus az
ő Anya-Szentegyházát. Eph. 5. 25. Férfiak serefsétek a' ti
feleségeiteket, miképpen a' Christus, is seregte az ő Anya-
Szent-

Bentegyházát, és adta magát ö érette. Ezt az ő kimon-
 hatatlan szerelmét commendállya maga édes Idvezitőnk.
 Jan. 15. 13. Nincsen senkiben nagyobb szeretet, mint
 ha valaki az ő életét adgya az ő barátjáért. Mennyi-
 velis nagyobb szeretet, hog' a Christus mi érettünk, nem
 barátiért; hanem (antecedenter) ellenségiért holt- meg,
 Rom. 5. 8. 10. Ebben commendállya Isten az ő szerel-
 mőt mi hozzánk, hogy mikoron bűnösök volnánk és Isten-
 nek ellenségi, a' Christus érettünk meg- holt. Melly ő
 hozzánk való szerelmét nem titkolta- el az Ur Iesus Chri-
 stus; hanem, annak tüzet, a Sz. Lélek által, eleven érzé-
 kenységgel, be- töltötte a mi szívünkbe. Rom. 5. 5. Az
 Istennek szerelme öntetett a' mi szívünkbe a' Sz. Lélek ál-
 tal, a ki adatott minékünk. Ez az Ur I. Christusnak szívünk-
 ben lángal égő szerelme penig; midőn nem csak tudgyuk
 világossan és bizonyossan; hanem, érezzük- is eleven való-
 sággal, hogy az Isten szeret bennünket; nem lehet, hogy
 ne melegitse lelkünket az Istennek szerelmére; hogy mi-
 is nagy buzgó indulattal szeressük a' mi Christusunkat.
 Szeret engemet Péter: Te tudod Uram hogy szeretlek
 tégedet: Ian. 21. 15, 16, 17. Ezek a Iesus Christus se-
 relmesei, kiket szeret a Christus, s' kik- is szeretik a Christust.
 Melly szeretet, mennyi, s- micsodás legyen: tellyes ezzel
 az Énekek Éneke, és a 45. Soli ár.

3. Szólítja Hépnek: ő Hépének: Ez Hépem. Magunk
 romlott természetiben Hépnek nem vagyunk. Mert min-
 nyájan tisztátalanok vagyunk mi, és minden mi igazsá-
 gunk mint az undok ruha: Esa. 64. 6. Hanem, az Ur
 Iesus Christus meg Hépített bennünket. Eph. 5. 25, 26, 27.
 A' Christus szeret az ő Anyabentegyházát, és ő magát
 adta azért, hogy azt meg- tisztelje, meg- tisztítsa vón viz-
 nek

nek feredőjével az igének általa Hogy tenné azt magá-
nak dicsőségéért, tudniillik az Anyaszentegyház at, melly-
ben ne lenne macula avagy semmergezés, avagy valami af-
féle; hanem, hogy lenne bent és fogyhaterlen Meg-
mondgya maga a Christus, melly rutak, melly utálatosfak
vóltunk; és miképpen ékesített meg bennünket. *Ezech.*
16. 4--14. A te születésed így vőlt: olvasd ott a 14-dik
verfig. Kinek szépségével rakva az Enekek Eneke: a 45-
dik Soltár; s' t. Akar kicsodások vagyunk; de mivel
canyire bérlet bennünket, nem urálmeg soha bennünket,
meg sem ún, el sem vét; sőt ki-gondolhatatlan indulat-
tal kíván és vár hozzája bennünket.

III. K. Mire kéri s mit kíván róle:

F. I. Hogy fel-kelleyen; *Kelley fel!* Talám el-esett
vőlt: Nem csak el-esett; hanem, az első eset által el-is
vehető vőlt: *Rom. 15. 7.* Vegyétek fel egymást; mikép-
pen a Christus is fel-vőtt minket az Istennek dicsőségére.
Mert minnyájan az Istennek dicsőségétől el-maradtunk
vala: *Rom. 3. 23.* Tudniillik az Isten képit a bűn ál-
tal le-verkeztük vala, mellyben a' Christus, ujjonnan fel-
öltöztetett bennünket; *1. Cor. 15. 49.* Talám 2. el-alut-
vőlt: *Eph. 5. 14.* Serkeny-fel te ki aluðol, és megvilágo-
sodik tenéked a' Christus. *1. Thess. 5. 7.* A' kik aluðnak;
étz aka aluðnak. Az étzaka penig el-múlt: *Rom. 13. 12.*
Ideje, hogy az álomból fel-serkennyünk: *Rom. 13. 11.*
Serkenget azért bennünket, hogy, ne alagynak mine
egyebek: *1. Thess. 5. 6.* De talám 3. meghólt vőlt: Mint
Marc. 5. 41. Talitha Kumi: Leányzó kelley fel. *Ismét,*
Luk. 7. 11. *Íffia néked mondom kelley fel.* *Ián. 11. 43.*
Lázár jőj-ki. Kőlti azért az ő bérletmest az Ur Iesus
Christus, hogy az halálbul támadgyon-fel.

F. II. Arra kéri, jöjön hozzája: *Jövel hozzám!* Mert a' bűn által el-~~szakadtunk~~ és messzire el távoztunk az Istentől: *Esa. 59. 2.* Hivja azért a' Christus, ~~herel-~~meset a' véle újonnanvaló edgyesülésre: *Math. 11. 28.*

IV. K. *Mikor költi s' hívja magához a' Jesus Christus. az ő Jegyesét?*

F. I. *Oeconomicè*, ha az *Ov* és *Uj Testamentom* kü-
lömbfégét, és a' *herint* a' *Pogányok idegenségét* az ő *Te-*
stamentomi Sidóktul gondollyuk, alkalmazossan érthet-
tyük a' *Pogányok hivatallját*; Mert a' *Pogányok* (kik *an-*
tecedenter olyanok valának) *Isten nélkül*, *Christus nélkül*,
hit, reménség nélkül valók valának; az *Izraelnek* társasá-
gátul penig kívül valók, távol valók és idegenek valának: *Eph. 2. 11, 12, 13.* hívta azért a' Christus az *Uj Testa-*
mentomi Ecclesiát a' *Pogányságbul*.

F. II. *Realiter*. Hogyha penig az *hivatalnak valóságát*
tekinttyük: 1. *Serkenti és hívja a' Christus*, sőt felis köl-
tötte és elis hívta a' te lelkedet az *ujjonnan való Foganta-*
tásban; melyet monduak *Ujjáélesztésnek*, *Jan. 3. 3. - 5.*
Hathatós hivatalnak, *1. Thess. 5. 24.* Midőn a' *Sz. Lélek*,
ujjábúló Kegyelmevel, *Christussal edgyesít*, és ő benne
bennünket az *örök életre megelevenít*; hogy legyen ő
véle *örökkön való közösségünk*: ez az *hathatós hivatal*.
Mert a' *Christus* *ujjábúló Sz. Lelknek* *hathatós Kegyel-*
mevel akkor emelfel esetünkéből, akkor *serkent fel a' bűn-*
nek álmából; sőt ugyan *feltámaszt és megelevenít kik a'*
bűnben meghóltunk vala; az ő *herelmének* *karjaival* pe-
nig ugyan *húz és vonson a' maga herelmére* *Enek. 1. 4.*
2. *Serkenti és hívja a' te lelkedet halálodnak óráján*. *Jan.*
14. 3. *Ísmét eljövök és fel-vételek titeket én magamhoz;*
hogy az holott én lések, ti-is én velem edgyütt legye-
tek.

zek: Ismét 17. R. Közelitvén halálod órája, közelit az Ur Iesus Christus mennél bellyebb mégy az halálba, annál inkább tompulnak az érzékenységek, el-alusznak a fájdalmak, elmédet el-veşed e' világrul s' minden szerelméidről. Mert Szerelmes Völegényed az Ur Iesus immár jelen vgyon Sz. Angyalival: búcsúzik lelked a testtől; de még egymástul el nem váltak hogy már látod az Istennek Angyalit kic a lelkedért jöttek, hogy tisztességes *solenitással* kifizék. fel a mennyei dicsőségben: még a lélek ott a testben, mikor már látz csudálatos dicsőséget és gyönyörűséget, hallasz ki-mondhatatlan Angyali énekléseket; csak hogy a körülötted lévőknek, mivel már Isten nyelvednek szöllését elvevte, ki nem beszélhered: ne futóan az halottakhoz tudakozni; hanem, elégednék-meg a Mofes és a Propheták tudományával, mellyeknek világos és méltóságos magyarázattya az Evangelisták és Apostolok új Irása. Az Ur Iesus Christus pedig, Birtén hogy a lelkedet a testtől már el-akarja venni, illy kegyes és nyájas szókkal hívja magához: *Kelly-fel én Jegyefem, én szépem, és jóvel én hoz-zám: A' tél-el-múlt; s' a't.*

Kivánod-e hát hallani, tanulni és meg-tudni, hová leszel halálod óráján! kivel mégy el? és, minémű nyájas és gyönyörűséges szókkal hívja ki a Christus szegény lelkedet a testtől s. e' világbul? minémű dicsőfégyes boldogságra és gyönyörűségre viűe? Most Birtén arrul tanulunk.

3. Serkenti és hívja testedet a feltámadásban: akkor az Ur, onszöllásnak kiáltásával, és Archangyalnac Bivával, és Istennek trombitájával, leszáll az égből; és azt mond-gya: *Kelly-fel én Jegyefem, én szépem, és jóvel! Jűj-ké Lázár! Iffis, Eöreg, néked mondom kelly-fel! Leányzó néked mondom kelly fel, jóvel hoz-zám!*

4. Serkenti és hívja mind lelkedet, testedet, egész magadat az Isten után. *Math. 23. 34. Jöveitek el. A-tyámnak áldottai, birtátok az Országot, mely tiéktek meg-készítetett.*

V. K. *Vágyon-e teberségében vagy az el-esettnek, bűnben el-aluttnak, hogy világossabban mondgyam, meg-hólnak, hogy fel-keljen; vagy az Istentől el szakadt-nak, hogy a Christussal való edgyesülésbe, maga mozdul-ásával és futásával be-jőjjön?*

F. 1. *Nem az akaróé, se nem a' futóé; hanem a' kö-nyörülő Istené Rom. 9. 16.* F. 2. Mind ezek a' siralmas romlások: esetek, szakadások, edgy néven, halálnak mon-darnak *Eph. 2. 1, 5*; Valamelly bizonynyal igaz, hogy Lázár s' több halottak az halálbul magokat meg nem eleve-nithetik; színtén olyan bizonyos, hogy csak edgy-is, az el-vehető bűnösök közül magát nem idvezitheti.

*Akadály: A' Christus hivatallya tehát csak hijában-
való: talám csak ingerlő bosszontása és meg-csufolása a
nyavalyás bűnös embernek?*

F. 1. *A' kinn akar Isten könyörölni, könyörül; a'
kit pedig meg akar keményíteni, megkeményíti Rom. 9. 18.
Te pedig ember kicsoda vagy ki az Isten ellen versengesz?
avagy mondgya-e a' cserépedény a' Fazekasnak: miért
formáltál engemet ilyen módon? Jer. 20.*

F. 2. Ha kit Isten hathatós kegyelemmel serkent és hívogat, egyfő s. mind vonnya-is azt megelevenítő ke-gyelemmel, és mozdítja; sőt ugyan húzza magához a' véle való edgyesülésre. Hogy Lázárnak mondgya: *Jőj-ki Jan. 11. 43.* Nem azt parancsolja, hogy a' meg-hólt s' minden erő s' elevenfég nélkül való Lázár, magát me-g-elevenítse s' indullyon, fusson; hanem, a' Christus paran-csolat-

esolattyának előtte járt a megelevenítő kegyelem: előbb megelevenítette, s' úgy lehetett mozdulni és ki-jünni a koporsóból.

I I. R E S z.

A' J'esus Christusnak Paradicsomi mulatsága
Berelmes Jegyesével.

I. K. *Micsoda Paradicsomi gyönyörűséggel mulatya magát az Ur J'esus Christus; s' micsoda Paradicsomi mulatságra hívja örökes társul maga számára eljegyzett berelmesét a' te lelket?*

F. I. Az időnek kies gyönyörűsége: *A' tél el-mule.*

II. K. *Micsoda tél az?*

F. Természeti tél nincsen a' felső Paradicsomban; A' télen érttyük e' világi sok nyomoruságokat, Illyen hasonlatosságban:

A' tél attul vagyon; mert a' nap annyi ideig tölünk távul vagyon. A' napban pedig hármat gondolunk. 1. Annak tűz golyóbíását: 2. A' sugárit: 3. Sugári által való hármas munkáit. A' napnak tűz golyóbísa az ő sugárit magából bocsátja; nem előbbi, idővel is, a' napnak tűz golyóbísa az ő sugárinál; mert edgyütt a' nappal lettek az ő sugári is: A' napnak tűz golyóbísa, az ő sugári által léhen látható, és az által munkálkodik: A' napnak sugári, magátul a' napnak tűz golyóbíásátul veszik a' megvilágosító, melegítő, és nevelő erőt. Jóllehet azért hogy a' napban ez hármak, 1. a' napnak tűz golyóbísa, 2. sugárja, 3. világosító, melegítő és nevelő ereje, megkülömböztetnek; mindazonáltal, mind az három ugyan csak edgy nap; és hazud benne a' ki ez háromsághoz képest azt mondgya hogy három nap vagyon. Ugyan azon edgy nap vagyon, valahol a' napnak tűz golyóbísa vagyon: ugyan

ugyan azon edgy nap vagy on, valahol a' napnak sugárja
 vagy on: ugyan azon edgy nap vagy on, valahol a' napnak
 világosító, melegítő és nevelő ki-jövele vagy on; a' na-
 pot láttuk, valahol a' napnak világosságát láttuk; tem-
 plomokban, palotákban, házaikban, tiszta és tisztátalan
 helyeken mindenütt azon edgy nap vagy on, a' napnak
 meg-öslása nélkül, s' meg-mooskolódása nélkül: Vala-
 hol a' napnak melegsége vagy on, mind ugyan csak azon
 edgy nap munkálkodik; és az edgy napban az háromság
 vagy három: napnak tüze, sugárja, és világosító, mele-
 gitő, s' nevelő ereje, világosít, melegít, és neveli a' nem-
 zéssel szaporodó állarokat, zöldellő plántákat s' egyebeket.
 Minthogy a' nap leg-nagyobb betű a' Természetnek köny-
 vében, helyeszen itéllyük, hogy a' látható Nap a' láthatat-
 lan Istent mutatya nekünk *Rom. 1. 20.* Hogy mi az Ist-
 tent Sz. Irás szent *Psal. 84. 12. Mal. 4. 2.* a' naphoz
 hasonlítottunk nem bolondságra való alkalmatosság, hogy
 szentül végrül mindenekben edgy és egyenlő volna a' nap
 Istennel; mert ugy, egymástul semmifsem külömbözné-
 nek. A' Christus szent Peldabesédi sem alkalmaztattak ugy,
 hogy minden tekintetben azon-edgyek volnának a' pel-
 dázott dolgokkal.

Az Isten világosan napnak mondatik *Sole 84. 12.* A'
 Christus az AtyaIsten sugárjának *Sid. 1. 3.* Az ő dicsősé-
 gének fényessége, és az ő személyének ki-metzett ábrá-
 zattya. A' Szent Lélek pedig szentmazik egyenlőképpen
 mind az Atyától s' mind a' Fiutól; Az Atya a' Fiu által, a'
 Fiu a' Szent Lélek által munkálkodik: világosít, mele-
 git, nemzi és neveli az hitet; mindazonáltal nem,
 három Isten; hanem, ugyan csak azon edgy Isten.

A' tel

A' tél azért attul vagy on ; mert a nap tölünk távul lé-
vén, vékonyabban világosít, melegít és neveli az élő ál-
matokat : Lelki magyarázattal is ; é világi nyomorúságok-
nak, homályos, hideg és halovány tele attul vagy on ; Mert
az Igaságnak diesősséges napja most tölunc eltávozván
kevelsé, *Ján. 16. 16.* annyira nem világosít, mint az ő di-
csősséggnek országában, *Jel. 2 1. 2 3.* Ahozképest a pro-
phetálás is most rész-szerint vagy on ; csak tükör és pel-
dabesédek által látunc *1. Cor. 13. 9, 12.* Ollyakat pradi-
cálunk a mellyeket szem nem látott, fül nem hallott, em-
bernek gondolattyában sem jötte nek *1. Cor. 2. 9.* A' here-
tetben és Isteni tiszteletbél való buzgóság most hidegebb,
mint léssen Paradicsomban ; és a bent életben s' lelki
örömben annyira virágoznunk itt és most még nem lehet,
mint a diesősséggnek országában.

De majd, világi keserves életünknek, kemény üldő-
zésekkel mint setétséggel mindeneket bé-burító fellegei
elshellyedvén ; borongató sok sűkséggel mint egy jéggel,
s' csikorgó kemény dérről fagylaló hidegi enyhülvén : se-
bes nyavalyákkal, jajjal s' kínos fájdalommal, mint edgy
havazó, mindent rontó, hívásó s' haloványító félvefői
tsendefedvén : El-múlik ezennel sűrű kifirtetinc sanyaru-
tele : Paradicsomi tavasz közelit, és majd el-érkezik.

Paradicsomi sűp tavaşnak kies ideje azis, hogy ott már

Az eső-is el-múlt és el-is ment.

Ugy vagy on hogy az eső Istennek sűp áldása az ő idejében.
Ezech. 3 4. 26. Áldást és esőt adok alkalmas idejekor,
áldott esők léssen. *Jer. 5. 2 4.* Olly közönséges mindazon-
által, mellyet Isten az hamissákkal isközől. *Mát. 5. 4 5.*
Esőt ad mind az igazaknak, s' mind az hamissáknak.
De a mi nagyobb, sokszor Iste átkúl és tsapásúl bocsáttya.

C

Mint

Mint az özön-vizkor, *1. Mos 7. 11, 12.* Ismét, Sodoma-
süllyesztésekor, *1. Mos 19. 24.* Egyébaránt a nagy zápor-
esők magockal hideget hoznak: Házazon-átharó dolgo-
kat el-aztatnak, megrothasztanak: sokaknak még házokat-
is el-forgattyák, *Mat 7. 27.* Ugy hogy az esőnek sok
alkalmatlansági miatt, a kívül lehet, házat köbfiklára, nem
fővenyre fundálja; nagy munkával, sok költséggel, ki
síndellyel, ki csereppel (a mint kívül lehet) erőssen meg-
fedi; és az esőt ha láttya, mennél hamarébb bészaladván,
abban magát el vonnya; nagy nyomorúság a kinek cse-
pegős háza vagyon; vagy, ha kit havas, hideg zápor-eső
mezőn talál, alig várja hogy az eső elmúlnoék és elmenne.
Az eső penig elmúlván: a néki-derült Hép verőfényre ki-
mennek, Házazkodnak, melegešnek, örülnek hogy az eső
el-múlt.

Az eső ugymond elmúlt és elment.

Holott, az esőn érttyük, edgy réšint a sok könnyhullatáso-
kat: meljek, mint az harmatok, fejünk ből csepegnek:
néhánykor, mint az esők, meg-csordúlnak: néha penig,
mint a zápor-eső, orczánk on Hemeink ből lefolynak. Kö-
zönfégešsebben penig, a bűn által, emberre Hármazott
minden nyomorúságokat érttyük az esőn, meljek, zápor
módon rohannak életünk re. Mind azok ellen, menedé-
kes árnyékunc nekűnc az Ur J. Christus. *Enek 2. 3. Mint
az Alma fa az erdőnek fái köz őt, olyan az én szerel-
mešem az Iffiak köz őt: az ő árnyékában felelte-igen
kívánok űlni.* *Esa. 32. 2. Lészén az a Férfiú óltalom a
szél ellen, és a zápor-eső ellen meg-maradásnak hajléka.*
*Esa. 4. 5. Melly óltalomnak hajléka, árnyék leszén nap-
pal az hévség ellen, és óltalom, az hova magát ember el-
rejtse a szélvész ellen és az eső ellen.* Most-is az Ur Jესus
takargat

akargat bennünket, *Máth. 23. 37.* Mennyivel-is inkább
a mennyei Paradicsomban úgy bé fedez Szerelmének di-
csősséges Bányaival; hogy soha, sem eső, sem szél, sem
a napnak hévsége, minket ne bántson. Ackor, el-töröl
az Isten minden könyhullatást a mi szemünkéről: nem
leszen sírás, sem keserűséggel való kiáltástöbbé; mert az
elsők el-multanak; az esők is elmultanak, elmentenek;
a szép tavasznak mindenek örülnek. Jel 7. 16, 17. *Isa. 11. 4.*

II. Második, Paradicsomi gyönyörűséges mulatsága Jegyesevel a' Jéfusnak.

Szép virágok láttatnak a földön.

Azátoknak téle. 1. *Mos. 2. 17, 18.* Atközött legyen a föld
te miattad... tövissel s bojtorsánnal teremjen. A' földet
minden ékességitől megfosztotta vala; De már új földet
teremtett az Isten, *Esa. 65. 17.* Ki a földnek orczáját meg-
újította, *Solt. 104. 30.* s virágoztattya, *Máth. 6. 28, 29, 30.*
Szép virágok láttatnak a földön; Az Istennek Anyaszent-
egyházában é Világon is; de jelesbben, Paradicsomban!

III. K. *Micsoda Paradicsomi virágok azok, melyek
a mennyei Canaan földén láttatnak?*

F. I. Tekintetes szép virág Bálya Paradicsomnak A-
maz Sáronnak Rósája az Ur J. Christus. *Enek. 2. 1.* *En-
vagyok a Sáronnak Rósája*

Paradicsomi gyönyörűséges Rósa az Ur J. Christus,
és Sáronnak Rósája:

1. Elsőben, az ő termetire nézve, *Per spinas ad rosas*
Tövissel között terem a rósa, tövissel között fedik, tövis-
set kell előbb annak benyvedni a ki rósát akar fedni s ró-
sával élni. A' Iesus Christus is tövis Coronájával lett Sá-
ronnak gyönyörűséges Rósája, *Máth. 26. 29.*

2. Idejére nézve: A' Rósa, Pünkösöd havában nyí-
lik;

lik; azért is neveztetik Pünkösdi rósnak. Pünkösdi ha-
va, minden hónapoknál kissebb, az időnek és estendő-
nek leg-gyönyörűsegebb része. Az Ur I. Christus is
Pünkösdi havában, Kikeletkor, dicsőfényes fel-támadással,
koporsóból való ki-keléssel, menybe megerelivel, Attyá-
nak jobjára való ülésével, és az ő Sz. Lelkének Pünkösdi nap-
ján az Apostolokra való szállításával nyílik és nyilatkozik-
ki leg-dicsősegebben.

3. Színere nézve, tekintetes és gyönyörűséges rósa
az Ur I. Christus. Az ő attartanságában fejéren tündöklő
fényes rósa a Iesus. Mert, minden *macula és szeplő nél-
kül való*, 1. Pét. 1. 19. Az ő vérben pedig mint a piros
rósa. Esi. 63. 2, 3. *Mi az oka hogy veres a teruhád, és
a teruhád olyan mint a bor-nyomónak ruhája? Mert
egyedül tekintem a sajátót.* Enek. 5. 10. *Az én szerelme-
sem feje és piros, tiszta-ezernélis szebb.*

4. Illatgyára nézve, jó szagú gyönyörűséges Rósa
a Christus. Még csak neve is mint a drága kenetnek il-
latgya. Enek. 1. 3. *Mint a drága kenetnek illatgya, elter-
jedett a te neved, azért szeretnek iégedet a Leányok.*
Jésus az ő neve; *Mert ő meg-szabadította az ő népet
minden ő bűneiből,* Máth. 1. 21. *Nincs is más név a
melly által lehetne meg tartatni; hanem, csak a Jé-
sus neve.* Tsel. 4. 12. Nincsen olly jó szagú piros rósa, mint
az ő Christus neve. *Mert az ő Királyi dicsőfényes szá-
badításának,* Solt. 45. 8, 9. *Papi jó illatú áldozatgyá-
nak,* Iel. 8. 3, 4. *Es Prophetiai Evangelionának jó illat-
gya,* 2. Cor. 2. 14, 15. Azonban, Emmanueli gyönyörű-
séges nevének virágzása, mint drága resznak, balsamum
olajnak, akarmelly patika herbamnak s drága kenetnek il-
latgya, még a Pogányok között is Pünkösdi ki-terjedett
Bep

Héj piros Rósa. Solt. 98. 1. 2. *Enekellyetek új-éneket à Jehovának; - mert, meg-ésmértette az ő idvességét, à Pogányoknak szemek előtt meg-jelentette az ő igazságát. --- Látrák e földnek minden határi à mi Istenünk idvességét.* Ismét: Solt. 67. 2, 3.

5. Edes kedvű s' kíváncsú íziért, jó és hasznos Rósa a' Christus. A' rósa-méznel s' rósa-lietariumnál mi lehet csemegészebb *speciale*? Ha valaki meg-elégedett-is, ebben enni gyönyörködik. A' régi Manna, mézes-pogácsa izü vala, 2. Mos. 16. 31. Christus a' mi Mannánc, Mézes-pogácsánc, Rósa-mézűnc, Rósa-lietariumunc, Mennyég-ből le-állott minden méznel édesebb Kenyerűnc. Ián. 6. 51. *En vagyok az élő Kenyér ki az égbeül le szállottam; ha valaki eszik e' Kenyérben, él mind örökkén.* Ninesen ennél édesebb, ninesen gyönyörűsegebb falattya a' te lelkednek. Solt. 34. 9. *Kóstollyátok meg és lássátok meg melly jó legyen az Ur.* 1. Pet. 2. 3. Solt. 63. 6, 7. *Ha az én ágyas-házamban te rólad emlékezem, mintha fírral és kövérséggel elégednék meg a' lelkem.* Solt. 4. 8. *Meg-örvendezteted az én szívemet, inkább hogy sem azoknak, kik búzával és borral bővelkednek.*

6. Aaron Héj Virágja s' Sáron Héj Rósája a' Christus, orvosi virtusiban-is. A' rósa-lietarium, embernek borúlte béleit laxálja; a' rósa-méz, meg-áradt torkát, hagymáz hévségében meg-égett nyelvét hivesíti; a' reá sült keserű nyálát (melly miatt sokan meg-is hálnak) le-áztatja. A' rósa-víz, meghevült fejét hűlőzteri, fájdalmát enyhíti, Sívét újítja, hévségit óltya, rettező félelmét bátorítja, Remét világosítja. Mennyivelis inkább a' Sáronnak Rósája szemünket világosítja, Ián. 1. 9. *Szívémet vidámitta,* Phil 4. 4. *Elmünket újítja,* Eph. 1. 17, 18.

*Az ő sebeivel gyógyáltunk meg, Esa. 53. 5. A' mára ke-
serű vizei Mozes palczájával megédesednek vala, 2 Mos.
15. 25. A' Christus, a' ki minden keferűséginket megéde-
síti. 7. 26. En vagyok Jehova te gyógyítód. Mert é Sá-
ron Rósájának mindē levelei, a' Pogány-népeknek gyógyá-
lásokra valók, Iel 22. 2.*

F. II. A' Gyöngyvirág-is szép virág a' Christus Para-
dicsomában. Ki-is, ugyan maga a' Virág Iesus Christus.
Enek. 2. 1. *En Sáronnak Rósája vagyok, és Gyöngyvirág.
A' Gyöngyvirágot, Liliumconvallium, hegy-s' völgyi lili-
omnak mondgyuc Deákul: Christus az a' szép Gyöngy-
virág, Ki elébb, nem csak a' szolgálatnak; hanem még az
halálnak-is völgységig magát megaláztta vala; de o szán-
dicsósságnak hegyre emeltetett és magasztaltatott, Phil.
2. 7, 8. Solt. 8. 5, 6.*

A' Gyöngyvirágnak merő gyöngy a' termeti: az ő
gyöngy állásában, mintha uniókkal s' orientalis drága-
gyöngyöccel, mesterseges tűdzéssel fűzzenek volna meg
valami szép arany vesszőt; s' mintha ugyan valami mész-
szünnen jöet lubilierék rakodtanak volna ki vásárra drága
médályokkal: olly szép bokrétaffian, szép gyengén és ren-
desé fűgnek és fénlenek gyége inatskákő. Igazán talátrák
Gyöngyvirágnak nevezni; ha gyége virágnac, vagy Gyé-
mánt virágnac nevezed, meg-érdemli: Az Ur I. Chri-
stus, Uniója, orientalis drága Gyöngye, Gyémánttya,
s' gyenge Gyöngyvirágja az én lelkemnek s' a' te lelked-
nek. Ez ama' drága Kő, és becsálletes Gyöngy, mellyért
ember, mindenét erette adgya. Máth. 13. 45. 46. Maga
mondgya a' Christus: *En vagyok a' Gyöngyvirág.*

Orvosi virtusira nézve, a' gyöngyvirág pora hatal-
mas jó, nathás ember, orratövinv való feje rekedéset
pethrűsz-

pthrűssentéssel meg-nyitni, és a fluxusokat megfabadítani. Ama' Sunem városbéli kegyes Fő Asszonyac megholt edgyetlen egy fiatskája, pthrűssentéssel elevenedék meg, 2. Kir. 4. 35. Vagyon nekünk erre való Gyöngyvirágunc az Ur I. Christus, Ki az arteriákat, ember-életre-ereit meg-rekesztő haláltul meg-fabadította. Ián. 5. 21. *Mikeppen az Atya támasztá halottakat és meg-eleveníti; úgy a Fiú is a kiket akar meg-eleveníti.* Kibocsátta az ő lelkét s mindgyárt megújulunk, Solt. 104. 30.

Szivfogás, szívfájás, vívdobogás, rettegés és hevülés ellen, próbált igen jó orvótság a gjöngyvirág vizét innya: Az Ur I. Christus az a *Cardiacum remedium*, melly a mi szíveinkben lakozván birnek általa, Eph. 3. 17. Mint kies gjöngyvirág ugyan meg-újítja, Máth. 11. 28, 29. *éleszt, Luk. 24. 31. és megerősíti a lelkünket, Phil. 4. 13.*

Oh Paradicsom dicsőségének gyönyörűsége, minden gyönyörűségnek drága gjöngye Gyöngyvirág szál, gyönyörűsleges Hép Iesus, dicsőségnek virág szála Rósa Iesus! A te Rósa tekinteted, s fényes Lilium ábrázated léfjen az én lelkemnek paradicsomi gyönyörűsége, s boldog minden dicsősége. Mert meg látom igazságban a te orczádat: meglegittetem a te ábrázatoddal: örömemnek elégsége, s gyönyörűségek vannak a te orczád nál mind öröckén. Oh gyönyörűséges mülatság!

F. III. Paradicsomi tekintetes virág ama' Lilium, Hál-is, melly a tövissek között nevelkedik. Enek 2. 2. *Mint a' lilium a tövissek között, olyan az én szerelmesem a Leányok között.* Azt mondgya az Ur I. Christus; Mert az Isten Anyaszentegyházanak Paradicsomában olyan a te lelked, mint a gyönyörűséges lilium: ilyen liliumokban gyönyörködik, ilyen liliumok között legeltes és mül-

és mulattya magát a Christus. Enek. 2. 16. Ism. 5. 18.
Az én szerelmem sem enyim, én is ővé vagyok ki a liliumok
között legeltet.

Liliú a Christus Anyaszentegyháza, és abbá a te lelked,

1. Mert tövissék között nevelkedik. Elég mérges
tövissék e' világ istentelen fia. Mich. 7. 4. A' jobbik, kö-
zöttök olyan, mint a tövis; a leg-igazabb, közöttök ol-
lyan, mint a tövis bokor.

2. Ezüst szinű, szept fehérséggel, Solt. 5. 1. 9. Mosi-
meg engemet, és az hónál fehérebb leszek.

3. Jó illattal. Merő lilium szagú a buzgó szívből len-
gedező szept imádság, és az Istennek dicsireti. Psal. 141. 2.
Aljonmeg te előttem az én imádságom mint jó illatú áldozat

4. Orvossággal: A' lilium-víz, fő-fájástrúl; lilium-
ollaj, szív-fájástrúl, igen jó: Nincsen jobb soha az ő bü-
nén bándokó töredelmes szívnek, mint a könnyhullatások-
nak lilium-vize, Luk 7. 8. Ismét, 6. 21. De Paradicsom-
ban, nincs már tövissék között a Christus liliumja: sem-
a kifiztetek tüze nem főzi többé nyomorúságok lombék-
jában, hogy könnyhullatásokat csepegtessen. El törölöte
az Isten minden könnyhullatást a mi szemünkéről: és az
halál többé nem leszen: sem a keservséggel való sirás,
sem kiáltás, sem semmi fájdalom nem leszen többé; mere
az első el múltanak, Ielo 21. 4.

III. Harmadik. Paradicsomi gyönyörűséges
mulatsága Jegyesével a Jéfusnak.

A' madár szónak ideje el-jött. Nem volt Istennek
soha kedvessebb madara a galambnál és gerliczénél. Az
égi madarak közzül is választott Isten magának áldozatra
valókat; de azok között, a galambot és gerliczét kívánta
Isten magának. 3. Mos. 1. 4. Hogyha valami madárral
akar

akar valaki áldozni egészen meg-égetendő áldozatot; gerliczével vagy galambokkal áldozzék. Evangelium hirdetésre is, hogy Noénak, az özön viz megállása felől olaj-ágat hozzon: nem az hollót, hanem galambot választá az Isten, 1. Mos. 8. 7, 11.

Vannak a Jesus Christusnak Hép galambjai; mert, galambnak nevezi az ő Herelmes Jegyefét. Enek. 2. 14. *En Galambom, ki lakozol imé kősziklának hasadékjában, és a magaskőszikálnak hasadékjában mutasd meg nekem a te orzádát, hadd halljam a te szódat; mert a te szódd gyönyörűséges, és a te tekinteted ékes.* Maga a J. Christus a Kőszikla. 1. Cor. 10. 4. *Psal. 61. 3. Máth. 16. 18.* Es az ő sebeinek hasadékiban talál menedéket és nyugodalmat a mi Hégény lelkünk, ha a Sátántól mint pokolbéli ragadozó Harpiátúl öldöztetünk. *Máth. 11. 28, 29.* Mi vagyunk a Christusnak kedves galambjai.

Ratione non Parvitatatis. A galambnak nem oktalanságára, vagy valami egyéb fogyatkozására nézve: *Similitudo non tollit conditionem rei similis*, semmi kissebbségére nincsen az AnyaHétegyháznak ha a galambhoz hasonlítatik.

Sed Ratione I. Parvitatatis. A galamb kicsiny madár az ötet üldöző sasok, kanyák, s egyéb ragadozó madarakhoz képest: kicsiny a Christ^{us} Ecclesiája a világhoz képest. Enek. 8. 8. *Kicsiny hűgunk vagyon minékünk.* Luk. 12. 32. *Kicsiny sereg.*

II. *Ratione Raritatis.* Ritka madár a galamb, nem is Heret minden fűstös, bűdös helyen lakni: Annál ritkábbak az igaz hűvek; mert, *nē mindeneké az hit,* 2. Thess. 3. 2.

III. *Ratione Paritatis.* A Christussal való társaságunknak párosóságára nézve. 1. Cor. 6. 15, 16, 17. *Avagy nem sudgyarok-e hogy a ti testeitek a Christusnak tagjai.* *Mere*

à ki ragaszkodik az Urhoz; edgy lélek ő vele. Eph. 5: 28, 29, 30, 31, 32.

IV. *Ratione Puritatis.* Tisztaságára nézve. A' galamb az ő tarsalkodását az ő párjának tisztán megtartya: Az Anyaszentegyház is hűségét, Bereterit, Hűzen és tisztán megtartya az ő Christusa számára. 1. Cor. 6. 15, 16. *El szakaszszam-é hát a Christus tagjait, hogy a paráznanak tagjává tegyem? távul legyen!*

V. *Ratione Simpliciteris.* Artatlan edgyügyű madár a galamb, senkinek nem vét, senkit meg nem sért; sem hájával sem hárnýával nem ont vért: Illyenek a Christus Berelmesei. Máth. 10. 16. *Legyetec szelidek mint a galambok.* Máth. 11. 29. *Tanulmányot meg én tölem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok.* Rom. 12. 19. *Szerelmeseim, magatokert bosszút ne álljatok; hanem, adgyatok helyt az Isten bosszúállásának; mert megvagyom írva: Enyim a bosszúállás, én megfizetek azt módja az Ur*

VI. *Ratione Persequutionis.* Az ő üldöztetéséért: Nem nyughatik békével az ártatlan galamb, minden felől üzik, kergetik: Ekképpen üldöztetik a Christus Anyaszentegyháza. Ján. 16. 33. *E' világban háboruságok leszén. De boldogok lesztek mikoron titeket háborgatnak. Ekképpen háborgatták a Prophetákat-is.* Máth. 5. 11, 12. Nem nagy ok nélkül írta David, ötvenhatodik Soltára eleibe e' titulus: *A' meszszire távozott néma galambról.* Mert az Anyaszentegyházról, most a Völegény elvétervén Máth. 9. 15. mint edgy özveggy, az Uról, míg a testben vagyom, távul vagyom. 2. Cor. 5. 6. Dávid az ő hámkivételének idején, Achis Király előtt Gáthban, mint a néma halgat vala. 1. Sam. 21. 11, 14. Az Isten Anyaszentegyháza is csak halgat az üldözésekben. Solt. 62. 2. 6. *Csak az Isten-*

Istének halgat az én lelkem. Csak Istének halgass én lelkē.
Bé-vonnya magát a kősziklának hafadékjába. Enek. 2. 14.

VII. *Ratione Conditionis futura ac presentis:* Most eani és jövődöbéli állapottyára nézve. Most fekete sákban járunk. Solt. 42. 10. *Istenem! miért felekezéssel-él én rólam? miért jároc gyász ruhában?* De majd fejez-fényes ruhákba öltözzünk. Most sirunk, kesergünk, mint a galambok. *Esa. 38. 14. Esa. 59. 11. Ján. 16. 20.* Szenyeselek, feketék vagyunk. Enek. 1. 5. *A' kormos fazekak kőzört ülünk; de majd meg-éépülünk, mint a galambnak özústel fénlő tollai s arannyal tündöklő szárnyai.* Solt. 68. 14. *Sőt, mint a nap úgy fénlünk az Istennek országában, Máth. 13. 43.* Mert, t. i. a Christus el-változtartya a mi balandó testünket; s téfzi hasonlóvá az ő di-csőséges testéhez, Phil 3. 21. Most, (mint mondám) halgatunk; de a Jesus Christus meg-kivánnya a mi főnkat: s Paradicsomban majd, galambi nyelven gyönyörűséggel főllunk. Enek 2. 14. *En galambom! hadd halljam a te szódat; mert a te szód gyönyörűséges.* Szóll már Paradicsomban a galamb. Mert az éneklésnek vagy madár-főónak ideje el-jött.

Gerliczéje-is főp vagyon a Iesus Christusnak: Annak nevezterik az Istennek Anya-fentegyháza. Solt. 74. 19, 20. *Ne adgyad a fenevadnak, a te gerliczédnek lelkét Maga-is a Christus, gerliczének mondgya a mi leczkénkben:* *A' gerliczénec szava hallatik a mi földünkön.* Tudgyák a Terméset vizsgálók, melly főomorú életet éllyen a gerlicze az ő özvegyfőségében, tsak nyögéssel s'kesergéssel tölti életét, még zöldellő ágra sem főabad addig nékie főállani; ha főfik, zavaros vizet keres: mert a vigasztalásnak tiszta-vizét nem akarja bé-venni. Télben penig, mint a kinek

D 2

nyelve

nyelve nincsen, halgat; nem hallja senki az ő szavát. A' lép tavaßsal pedig új lelket véßen magának: téli sa-nyarúságig, s' özvegyfégi fok keserűségig már elfelejtvén, örül és énekel az ő gyönyörűségében. A' Christus gerliczéje is most minden örömének hegedűje, keserű fűz-fákra függeszti: s' gyönyörűségének énekét, kesergő pana-szolkodásokkal felejei. *Solt. 137. 1, 2, 3, 4, 5, 6.* De tavaßsal, majd a Paradicsomi kies ki-kelettel, Angyali örömmel, vígad és énekel nagy dicsőségben. *Jel. 19. 5. Szó jöve ki a Királyi székéből, melly ezt mondgya vala: Dicsírtétek a mi Istenünket minden ő szolgái. 7. Es hallám nagy sokaságnak nagy szavát, mondván: Halleluja! Idvesség, dicsőség, tisztesség, és erő legyen a mi Istenünknek! 3. Halleluja! 7. Örülljünk és örvendezzünk, és adgyunk dicsőséget az Istennek! mert el jött a Báránynak lakodalma. A' gerliczének sava hallatik a mi földünkön.*

IV. Negyedik Paradicsomi gyönyörűséges mulatsága Jegyesével a Jéfusnak.

A' füge-fa meg-érlette az ő eleve-szendülő gyümölcsseit: és a virágzó szőlő jó illatot adnak.

A' füge-fárúl azt mondgya a Christus *Mátb. 24. 32.* tanúllunk Peldabeszédei; mikor annak ágai gyengék, és levelei bimbóznak, tudgyuk-meg hogy közel vagyon a nyár. A' füge-fárúl sokra a Christus az ő Anyaßentegyházát ki-peldázni. Midőn az ő hiveinek gyümölcsözéseket várná, azt mondgya: *Luk 13. 6.* Edgy embernek vala füge-faja az ő szőlőjében, és el-jöve hogy azon gyümölcsöt keressen; de nem találta. Monda azért az ő Vinczellérjének: Imé három esztendeje vagyon miulta ide járok keresvén gyümölcsöt ezen a füge-fán, és nem talállok

galálok: vágd-ki őtet; miért teszi haszontalanná még
 a földet-is? ő pedig felelvén monda: Uram kedvez-
 neki ez estendőben, míg azt meg-kapálom körül és meg-
 ganéjozom, talám terem gyümölcsöt; ha pedig nem:
 az után vágd-ki. A' Pogányság, Isten nélkül, Christus
 nélkül, hit, reménység, Isteni eszméret és ristetet nélkül,
 Eph. 2. 12. mint a pushta mező s' vadon-erdő, olyan vala;
 de az Evangelium vinczelérsege által, lött a Christusnak
 kedves földje, s' gyönyörűsleges Paradicsoma. Esa. 5. 1, 2.
 Minden ember az ő romlott természet szerint mint a'
 vad-almafa s' vad-olajfa, csak olyan. Rom. 11. 17. Es
 Isten kegyelme nélkül csak olyan mint a' sáraz fa, melly
 mivel meg-holt, soha gyümölcsöt nem terem. Vagy, ol-
 lyan, mint a tövis és bojtorján, mellyről soha földet, vagy
 fűgét nem fednek, Máth. De Isten kegyelméből, Rom.
 11. a Iesus Christusban bé-óltatván, lesznek termékeny
 gyönyörűsleges olaj-fák és föld-vefűk. Solt. 1. Ián. 15. 5.
 Es ha ebben az életben még hitén olyan tökéletessen
 meg nem érhetnek-is; majd a Paradicsomi s'p tavasz
 és a Mennyei S'ntségnek tökéletessége, s'pen megérleli
 és édesíti. A' fűge fa meg-érlelte az ő leve sendülő gyü-
 mölcseit.

A' virágzó földnek és annak Paradicsomi illattyának
 magyarázattya könnyű, ha a' Iesus Christus erről való vi-
 lágos Commentariussát meg-olvassuk. Ián. 15. 15. En
 vagyok ama' Szőlő-tőv; ti pedig len szőlő-veszűk vat-
 tok: a' ki én bennem marad, so' gyümölcsöt terem; mert
 én nálam nélkül semmit sem cselekedhettek. A' föld mi-
 nek előtte gerezdéket érlelt, elsőben az ő gerezdgyeie
 meg-virágoztattya: minekelőtte édes mustyával vidá-
 mította; annakelőtte, gyönyörűsleges illattyával az embere

űjíttya. Es, alig vagyok a virágok között kedvesebb szagú,
mint a földönnek kíváncsatos illattya. A' Christus földje,
mind illattyaival, s' mind jó ízű édes borával, gyönyörűsége
Paradicsomban. *Máth. 26. 29.* Illyen itallal s' illyen
borral kínálja és vendégli a' Christ' az ő Szerelmes Jegyűsége
Menyországban! Ez az ő Paradicsomi mulatsága!

T U D O M A N Y.

*Az Ur Iesus Christus, örökös társul maga
számára el-jegyzett Szerelmesét, a te, ha-
lál árnyékában, testétől búcsúzó szegény
lelkedet, Paradicsomi ki-mondhatatlan
gyönyörűséges mulatságra, nyájas és Se-
relmes hívattal szólittya-ki.*

A' Tudomány Világosítása.

Mi Urunk a' Christus. Mert ha élünk is, az Úrnak
élünk; ha meghalunk is, az Úrnak halunk-meg: akar
élnünk azért, akar halnunk, az Uré vagyunk. *Rom. 14. 8.*
Azért vagyok néki gondgya még halálunk óráján is a' mi
lelkünkre, hogy, Paradicsomi mulatságra vigye, s' meg-
dicsőítse.

Iesusunk nekünk a' Christus; mert ő meg-fabadított
minket a' mi bűneinkből. *Máth. 1. 21.* Es így az halálút-
is; Mert az halál, a' bűnnec földgya. *Rom 6. 23.* Azon-
ban, a' pokolnak kínnyátúlis. Azért, Paradicsomi dicsősé-
ges mulatságra hívja haláluk óráján a' mi szegén' lelkünket.

Eő a' mi Christusunk. 1. Mert Királyi hatalmával me-
váltott és meg-fabadított bennünket a' bűntől, haláltól,
ördögötől. (mint ezennel mondtam.) 2. Mert Papi méltósá-

erősségével, s méltóságos áldozattal meg-teremtett bennünket és meg békéltetett Istennel. Nincs már bé-zárva előttünk Paradicsom ajtaja. 3. Mert Prophetiai Doctor-ságával ő jelentette meg minékünk az Istennek kegyelmét, és az idvességnek útait.

A' Christus, örökös-társul maga számára el-jegyzett Szerelmelen, érttem én az én lelkemet és a' te lelkedet. Melly, mivel Szerelmese az Ur Iesus Christusnak, és maga számára el-jegyzett örökös társa: akkor viszi haza a' Paradicsomi boldogságba. Ezek. 2. 4. *Bé-viszen engemet a' lakodalomnak házába.*

Mikor a' te Ségény lelked az ő Ségény testéről bútsúzik (az halál árnyékában, Solt. 23. 4.) Phil. 1. 23, 24. *Szorongattatom a' kettő között; (a' testben maradnom ti éretteret szükségesebb volna); de, kívánok el-költözni, és a' Christussal lenni; mert az, mindennél jobb. A' test-is így búcsúzik: Térj-meg én lelkem a' te nyugalom-dba; mert a' Jehova jóltett te veled. Solt. 116. 7. Akkor viszen-bé az Ur Iesus Christus tégedet a' Paradicsomi nyugalomban. Máth. 11. 28. Jövetek én hozzám minnyájan a' kik meg-fáradtatok--és én meg-könnyebbitelek ti teket: találtok nyugalmat a' ti lelkeiteknek én nálam. Hogy meg nyugodgyanak az ő fáradságoktól. Iel. 14. 13.*

Nyájas és szerelmes bivatallal: En galambom, En húgom, En legyefem, En Sépem, En Szerelmefem! Böl-litya-ki, a' testből, e' világból, földi házadból. 2. Cor. 5. 1, 2, 8. *Tudgyuk mi, hogy ha e' mi földi házunknak hajléka el-bomol: épülésünk lesz en Istennél nem kézzel csinált házunk; hanem, örökkén való menyben. Mire azért fohászkodunk; mivelhogy kívánunk a' mi mennyei házáunkba fel-öltözni. Kívánczunk ki-költözni e' testből.*

Bél. és az Urhoz menni lakni Paradicsomi mulatságra!
Enek 7. 11. Mennyünk-ki én szerelmesem a mezőre. ma-
lassunk a kertekben (majorokban.) Bizony mondom né-
ked, ma velem lészel Paradicsomban. Luk. 23. 43.

Tudomány Probája.

I. Az Egyházi Szent Bölgalat egészen azért adattatott és rendeltetett Istentől; hogy minket arra a Paradicsomi gyönyörűséges mulatságra készítse: és a Iesus C: nyájas hivatalját-is; miképpen Böllicki minket halálunk óráján; míg élünk-is jó eleve hirdesse és tudunkra adgya minékünk. Eph. 5. 25, 26, 27. **A' Christus szeretete az Anyaszentegyházat, és adta magát azért. Hogy azt meg-szentelné, meg-tisztítván viznek feredőjével az igé- nek általa. Hogy tenné azt magának dicsőfségeisé, tudni- illik az Anyaszentegyházat; melyben ne lenne macula, avagy sörögzés, avagy valami afféle; hanem, lenne szent és fegyetetlen.** Ezech. 16. 8. **El-menék mellő- led, azt mondgya a' Christus: és látalak tégedet, és imé a te időd házasságra való idő vala; és ki-terítém az én ru- hámat te reád, (Rom. 13. Iel. 19.) és be-fedezém a te meztelenségedet; meg esküvém tenéked --- és lől énné- kem feleségemmé.** Iel. 21. 2. **En János látám a' Szent várost, az új Jerusálemet---el-készítettet vala, mint edgy fel-ékesítettet menyasszony a vőlegénynek** 2. Cor. 11. 2. **Isteni buzgósággal buzgok én ti hozzatok; (Pál Apostol mondgya) mert én készítettelek ti teteiket; hogy mint tiszta szűz (3. Mos. 21. 13.) edgy férjükhöz tudni- illik a' Christushoz szerkesztesselek.** 1. Cor. 2. 9. **Olyakaz predicállunk, melyeket szem nem látott, sem fül nem hallott, az embernek gondolatjában-is nem mentenek, melyeket az Isten készített az őiet szeretőknék.**

A Tör-

A' Törvény és a Szerint való életünk, világos lámpás
a kezünkben, Solt. 119. 105. Máth. 5. 14. 15. 16. Máth.
25. 1---10. Az Evangelium nyájas és gyönyörűsége-
s hivatallya a' Christusnak mi hozzánk : Máth. 9. 13. Nem jöt-
sem hogy az igazakat hívjam; hanem, hogy a' bűnösöket
(hívjam) a' meg-térésre.

A' Sacramentumok, hivogató meg csalhatatlan pe-
cséti a' Christusnak. Mert a' mit az Evangelium közön-
ségesen hirdet; a' Sacramentumok, ugyan Semélyünk
Szerint, nékem és tenéked téshnek tanubizonytságot : Az
Istennek bűn bocsátó és idvezítő kegyelmét, az Ev-
angelium közönségesen hirdeti az Híveknek, ilyen ok ve-
téllel : a' kinek hiti *vagyon*. De főről főre, én reám, te
reád, és Semély Szerint Jánosra, Istvánra, Sárára, Clára-
ra, &c. azt nem habja. A' Kereszttségben pedig, ugyan,
Semély Szerint *vagyon* a' Christus hivatallya; Mert az ő
idvezítő kegyelmének, és a' Paradicsomi dicsőségnek,
Istentől rendelt sacramentomi pecséttye a' Kereszttségnek
vize; hogy én meg-keresztelkedtem, nem néked, vagy
másnak; hanem ugyan Semélyem Szerint énnékem tölte-
tett, az én fejemre : nem más fejére én érettem; hanem,
tulajdon én fejemre töltetett, Atyának, Fiúnak és Sz. Lé-
leknek nevében. Es, semmi nincsen bizonyosabb mint,
hogy az én keresztégemben, engemet hívott a' Christus,
Paradicsomi mulatságra; Mert, nem más keresztelkedett-
meg én érettem : magadról is úgy ítélhetz.

Hasonlóképpen az Úr vacsorájában, mikor a' Sacra-
mentom Sáfárja az Úr testének sacramentomi jelét a' ke-
nyeret a' te kezébe adgya, néked pecsétli-meg azzal az
Isten idvezítő kegyelmét : Semélyed Szerint tégedet hív
akkor a' Christus, Paradicsomi mulatságra. Mert, mind a'

kenyeret s' mind a' bort magad véshed, és nem más te-
értetted: magad te eszed meg a' kenyeret, te iszod meg
a' bort, és nem más te értetted. Azért, semmi bizonyosabb
dolog nincs annál, minthogy az Ur vacsorájának nyil-
ván való hivatala által, tisztes és solennitással, az egész
Anyaszentegyház előtt szólit tégedet a' Christus arra a'
Paradiesomi hires mulatságra. Mert, valakik a' Christus
sacramentomi asztalánál hivatalos vendégek vagyunk;
ugyan-azon mulatságunk az Ur asztalánál, melly léhen
Paradiesomban.

Paradiesomban az Ééletnek fája vala minden ven-
dégfégnek, jóllakásnak, minden dicsőfégnek és gyönyör-
űségnek terített és rakott asztala. Menyei Paradiesom-
ban is az Ur Jesus Christus az igaz Ééletnek fája. Jel. 2. 7.
*A' győzedelmeknek enni adok az életnek fájánac gyümöl-
csében, melly vagyon az Isten Paradiesomának közepiben.*
Jel. 22. *Az ő orcájánál vagyon vigaságnak meg-élege-
dése: és gyönyörűségek az ő jobba felől, mind örökkén.*
Solt. 16. 11. *Ísmét, 17. 15.* Azon Christ^{us} az Ur vacsorájá-
nak is Kenyere. Ján. 6. 35, 41, 48, 49, 51. *En vagyok az*
életnek Kenyere. Az ő teste valóságos ételünk, és az ő
vére a' mi valóságos italunk ez Ur vacsorájában. Ján. 6.
55. Ugyan ezt a' kenyeret adgya nekünk Paradiesomban-
is, Jel. 2. 17. Es azon borral vendégel bennünket Paradi-
csomban is. Máth. 26. 29. *Mondom nékrek: hogy, nem*
iszom ez időtől fogva e' szőlő-cővnek gyümölcsében,
mind a' napiglan, melyen ti veletek újat iszom az én A-
tyámnak országában.

Az Egyházi sz. Szolgálatnak több részeiről hasonló az írtel.

II. Mi a' Christusnak tagjai vagyunk, és a' Christus Fe-
jünk minékünk. Rom. 12. 5. Eph. 5. 30. 1. Cor. 12. 27. Il-
lendő

lendő dolog azért, ha most ő vele edgyütt szenvedünk; hogy jövendőben ő vele meg dicsőíttessünk. Rom. 8. 17. Azonban, a Christusnak mi örökös társai vagyunk. Rom. 8. 17. Edgy Atyánk, Máth. 6. 9. Eph. 1. 2, 3. Edgy orfágunk, Luk. 12. 32. Edgy örökségünk, 1. Pé. 1. 3. 4. Egy dicsőffségünk, Ján. 17. 22. Edgy Paradicsomunk, Luk. 23. 43. Edgy mulatságunk, Enek. 7. 11. Azért, illendő dolog hogy a Christussal edgy Paraditsomban, edgy ástaloat mulassunk. Luk. 22. 29, 30. *En azért adok néktek, miképpè az én Atyám adott nékè orfágot, Hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban.* Továbbá, a Christusnak mi juhain, és az ő legeltetésének nyája vagyunk, Solt. 95. 7. a' Christus, Pásztorunk minékünk-lán. 10. 14, 17, 28. *En vagyok ama' jó Pásztor, esmérem az én juhaimat; és én örökéletet adok ő nékik.* Nem legeltet mindekor tövissel között ez a jó Pásztor; Enek. 2. 2. hanem, Paraditsomi mulatságban gyönyörűségeknek liliumi között kívánnya legeltetni az ő Szerelmes Jegyefét. Enek. 2. 16. *Az én Szerelmesem, enyim; én is óvé vagyok, ki a liliumok között legeltet.*

Tudomány Hasznai.

I. Tanit. 1. Bölcsen mondotta hát a Prædicátor 7. 1. *Jobb embernek az ő halálának napja, a' napnál, mellyen ő születtetett.* Itt még, a' kik születettünk, az Urtól távul vagyunk, 2. Cor. 5. 6. Az halál költöztet haza, Ján. 5. 24. Hogy edgyütt legyünk a Christussal, Phil. 1. 23. A' születés által leszünk mezitelenek, Jób. 1. 21. nyavalyások, nyomorúttak, éhezők, homjúhozók, halandók, Iób. 14. 2. 3. De az halál által, dicsőffésséek, Jel 7. 9, 13, 14. Itt most sirunk, keseregünk; de az halál után minden boldogságban gyönyörködünk, Solt. 16. 11. Ism. 17. 15. A' Christusnak

még most csak hívogató ősz beşédét halljuk; de magát nem látjuk : Paradiesomban pedig ötlet szinül. Szere-
semlellyük, i. lán. 3. 2. Itt még a' nagy fétet tél vagyom;
ott immár a' kies kikelet és tavaszi minden gyönyörűség.
E világi élet, csak téli nagy pusztaság; Paradijsomban
a' ősz virágok, a' gyönyörűséggel éneklések, s minden
boldogság, s' vigaság.

2. Nem csuda hogy a Szentek kívánnak meghalni, s örömmel múlnak ki e világból. Mert az Ur, I. Christ őket Paradicsomi mulatságra, nyájas és gyönyörűséges hivatallal szólítja magához.

11. *Fedd.* Miért kell hát olyan nagy félelemmel ir-
tózniunk az haláltól? Lám a' Dávid nem félt, *Solt.* 23. 4.
De, miért kell halottinkat olly mód nélkül siratniunk?
Sz. Pál Apostol azt mondgya: 1. *Thess.* 4. 13. *Nem aka-
rom hogy tudatlanságban legyetek Atyámfiai az oc felől,
a kik el-aluttnak; hogy ne bánkodjatok, miképpen
egyebek kiknek reménségek nincsen. A' kívülvalókat, ha
meg halnak, méltó meg-síratni; mert azok el-vesznek:
nem Paradicsomba és annak gyönyörűséges mulatságára;
hanem Pokolba, és a' Gehennának örökkénvaló kínnyára
mennek: nem a' Christus nyájas hivatallya állítja őket
ki; hanem, a' kegyetlen ördögök viűik és ragadgyák az
örök kárhozatra. Mi pedig tudgyuk nagy szép reménség-
gel, hogy, a' mi Szerelmesfióket maga az Ur I. Christus,
nyájas és Szerelmes Savaival hívja ki mi közzülünk. Ha-
tudhatnók minémű dicsőfféges örömré s' Paradicsomi
gyönyörűséges mulatságba mentenek; bizonyára a' mi
halottinkat, ollyan mód nélkül, nem siratnók.*

III Int. 1. Ne ragaszkodgyunk a világhoz, és ennek
múlandó gyönyörűségéhez; mert ez, csak hiábavaló-
ság.

fág, és a léleknek gyötreleme. 1. Ián. 2. 15, 16, 17. Ne
szerefsétek e' világot, sem azokat mellyek e' világban van-
nak; ha valaki szereti e' világot, nintsen abban az A-
tyának szerelme. El-múlik e' világ, és az ő kívánságais.
Azért, a' kik élnek e' világgal, mintha nem élnének azzal:
1. Cor. 7. 31.

2. Becsüllyük nagyra az Egyházi Bent Szolgálatot,
ához való buzgóságunkal, engedelmessegünkkel: mert az
a' Iesus Christus Paradicsomi mulatságra való nyájas és
örvendetes hivatallya, Solt. 95. 7, 8.

3. Légyünk kések a bölcs Hűzekkel, Máth. 25. hogy
akar dél szinben, Tsel. 7. s' akar éjszeker, Máth. 25. 6.
Höllitson az Ur I. Christus: Kelly-fel én Jegyesem, én bú-
gom, én szerelmesem, én szépem, és jövel; mindgyárt
készen mehessünk.

4. Légyünk békesseges-tűrők e' világban; ha mit
meg-kell szenvednünk, szenvedgyük örömmel. Mert a'
mi nyomorúságinknak egy szempillantásig való könyűse-
ge, a' dicsőségnec felette, felette igen örökkén-való állan-
dóságát szerzi minékünk. 2. Cor. 4. 17. Ez úttya a' Paradi-
csomnak, Máth. 7. 14. Tsel. 14. 22. Sic itur ad astra.

ALKALMAZTATÁS.

Nemességgel s' Nemzetiséggel Ieles Fő Rendekből:
Azonban, kettős becsülettel Tisztelendő Tanítókból,
s' kegyességgel buzgó Kösségből álló szomorú Gyüleke-
zet: Mind két renden, Becsületbéli Férfiak, s' Tisztesség-
béli Asszonyok, valakikez Urban el-nyugott becsületes
Atyánkfának utolsó tisztességére ide bé-jöttek! Köz-
lebb pedig, e' setét koporsó mellett meg sereglert Ke-
serves Felek, Nemzetes Budai Mihály Uram s' Budai Mi-
hályé Asszonyom! e' tületek már meg-váltak becsületes

Iffúnak édes Attya s' Anya helyében való kegyes Attya-
és Anya: De kiváltképpen, Nemzetes Budai Anna Aß-
ßony! előtted halva fekvő édes Hitesednek nagy árvasá-
gra maradt siralmas Eözvegyc, édes neveletlen kis Ar-
vással edgyütt: Azonban, Nēzetes Illyefalvi Lúdtb Aß-
ßony! idvezült Tólnai István Uramnak el-maradt siral-
mas Eözvegyc, e' már bődögült Nemzetes Illyefalvi Lá-
nos Uramnak kettős árvaságra s' gyámolt alanságra jutott
edgy-test-vér édes Attyafia: s' minden meg-kefēredett
édes Atyafiak! most is emlekezem a' Salámon Arany-
almájáról; talám az én tanításom, Leczkém és Tudo-
mányom, alkalmas időben mondott ige léfca a' ti vi-
gasztalástokra; ha lehetne, arany-almával s' ezüst virá-
gokkal újítanám meg-kefēredett lelketeke. De talám,
azt mondod meg-kefēredett Eözvegyc: *El-esett az én*
Arany-almám! Házamba ha bé-megyek, ha ki-me-
gyek, sem udvaron, sem az utzán, nincsen az én Arany-
almám! mindenütt ſemlélem, keresem, jaj sohol nincsen!
El-esett az én Arany-almám! Talám könnyebb léfca,
ki-megyek a kertbe, hol az előtt véle nyájaskodtam; lá-
tom az alma-fákat melly ſēpea meg-virágoztak: mint
a' ki arany-almát keres.

Si nunc se nobis ille aureus arbore ramus

Ostendat nemore in tanto! O utinam! O si!

Keresem, jaj nincsen! *El-esett az én Arany-almám!*

Qui cecidit, stabilis non erat ille gradu:

A' ki el-esett, nem vólt még az állandó helyen.

Bizony dolog, ſēp Arany-almád esett-el. De, ne ke-
ressed; se ſirállal magadat ne fárasztad: mert az Isten
keze ſakaſtotta-le e' te Arany-almádat, kinek testét,
mint drága kincsedet, e' ſetét lábába el-tetted; lelkét

penig

hőnig maga az Isten, mint drága kincsét, mennyei Para-
dicsomba bé vitte. Légyen Arany almád ez alkalmato s
időben mondott és tégedet hűpen vigasztaló Ige, midőn
érted, hogy, e' te Szerelmesedet nyájas és gyönyörűséges
hivatallal állította magához Paradicsomi dicsőfényes mű-
latságra.

Nemes vérrel, Nemes elmével, Nemzetes Nemes
virtusokkal nevezetes Néhaj Bóldog emlékeztető *Illyfal-
vi János Uram!* Keresztény Reformata Ecclesiánk egy-
gyik becsületes Curatorja! Nagyra hűletett s' sokakra,
érdemes, Méltóságokhoz hűségeskedő, felsőbbeket rí-
telő, alsóbbakat becsüllő, egyenlőket penig tökéletes
indulattal szerető, meg-élemedett elméjű s' meg-ért életű
Keresztény Iffú! hová mégy? miért hagysz-el miaker-
ily hirtelen? El jöve az Ur Iesus te éretted, és tégedet
innen mi közzülünk be-állította Paradicsomi gyönyörűsé-
ges műlatságra: *Kelty fel* (ugymond) *én Szerelmesem,*
én barátom, én galambom, én szépem! Immár a től neki
el múlt, e' világi nyomorúságos életnek s' ez ő halálos
betegségének tele: már a Paradicsomi hűp tavasz, min-
den dicsőfényességgel ötet gyönyörködteti. Láttya a Para-
dicsomnak dicsőfényességgel tündöklő minden hűp virágit:
a Rósa, s' Gyöngyvirág Iesus Christust: és a Szenteket,
mint Paradicsomnak dicsőfényes Liliumit. Hallya a'
madár hókát, a galambnak és gerliczének örvederes
énekletit. Hosannát, Halleluját, már ő is az Istennek
Angyalival és minden tökéletesé lött lelkekkel edgyütt
énekel az Istennek. E'hi az Eletnek fájának gyümölcsét,
melly az Isten Paradicsomának közepette vagyon. Mú-
laltya magát a fűge-fának és a hőlőnek gyümölcseivel:
és

és edgyütt az ő Iesus Christusával élnek , örülnek ,
gyönyörködnek. Ne báncsátok hát ; ne sirjatok ;

hadd mulasson edgyütt a Christussal. Mi-is késül-

lyünk , s' várjuk ; hogy mihelyt az ő gyönyörűséges
és nyájas hivatalyát halljuk : mindgyárt mehesünk
örömmel az ő Paradicsomi ditsőséges mulatságára.

Iövel Uram Iesus ! Amen !

*Mi Aryánk ki a'
mennyegeben vagy. Ite.*

Magyar Oratio.

Szózat hallatik! a melly jajt mond, és harsogásával mint
Sedgy éles tör által járja a sziveket: az Istennek székiből
villámások és menydörgések jönnek ki, a mellyek a minthogy
szemeinknek világát el-fogják, úgy sziveinket elérítik és
szintén meg-fojtják. Micsoda kemény lélek volna ugyan is
az, a melly ennyi fen-forgó gonoszoknak tulajdon mind magán,
mind pedig másoktól tapasztalván meg né indulna, és mindegy
panaszra ne fohadna? még pedig olyan nagy oka lévén arra,
a melynek rendes elő beállására, mind magam elégtelensé-
gemet, mind pedig az időnek alkalmatlan voltát szükséges-
képpen meg-kell vallanom; mert ha elmémet fel-emelem
azoknak az Isten ítéletinek vizsgálására a mellyek napenként
rajtunc forognak, minthogy azok ugyan seregenként ródul-
nak reám, meg-fogódic lelkem, és mint meg annyi sürű fel-
legektől azoknak sokaságátúl el-borítottatik, szemeim a
könnyhullatásban meg áznak, nem-is csuda: Coelestis si-
quidem ira quos premit, facit miseros; cujus miseris inti-
mo sensu tacta mens, ut aliorum misereatur necesse est.
Mert a kit a menybéli Istennek baragja nyom, nyomorús-
ág az; és a lélek belsőképpen mint-edgy kószolva érezvén a
nyomorúságnak ízeit, tudván azé hogy ő rajtatis azon gonosz
törzénhetik a melly máson esett, könnyörültefégre indul.
Igaz dolog ugyan az s úgy látszik, hogy, kellett felül való
dolog volna az Istennek rajtunc forgó ítéletinek elő számlá-
lásában fáradozni, mivelhogy azok igen nyilván-valók,
és vagy akarjuk vagy nem, csac szemünk eleiben ötnönek;
mindazáltal, hogy ha meg-gondoljuk melly restes és tunya
légyem

legyen az Ember azoknak a dolgoknak szemlélésére is, a mellyeket nem másokon, hanem maga fejeán tapasztalhat; illendőnek itélem lenni, hogy e siralmas és ritka példájú alkalmatossággal, a melly nem egyéb, hanem Isten ítéletiről való gondolkodásnak alkalmatossága, utolsó tőstemet akarván követni a Nemes Nemzetes Illyefalvi János Uram meghidegült teteme felett, illendőnek itélem (: mondom :) lenni, az Istennek a maga házában ugyan egymással vívó itéletinek jeleit rendben vegyem, és azok által a józ. életnek követésére, kit. kit felserkentsek; a mellyet hogy bizodalmasabbban, s' jó ki menetelnek reménségével végben vibessék, edgy kevesse töletek minden karban lévő kegyes Halgatók csendeséget kívának!

Valóság ez, hogy a rajtunk által ment gonoszoknak emlekezeti édes és gyönyörűsleges legyen; mert a' mint edgy Bölcs Böl: *Que fuit durum pati, meminisse dulce est*: A' mellyeket nehezen szenvedtünk, azoknak emlekezeti gyönyörűsleges. De ellenben a gonoszok nehezégeinek rajtunk való nem tágulása, minthogy büntelen. való keferűséggel éppen el. epefűti sziveinket, még penig annál inkább, hogy ha a' gonoszok társasággal jár, ennek a dolognak valóságát oh vajha magunkon nem tapasztalhatnók meg! De az Isten olyan nyilván. való jelekkel előnkben került, a mellyekből kétség kívül ki. hozhatni azt, hogy, nem mással; hanem éppen Istennek legyen igyünk s' bajunk.

Elsőben is Nemzetünknek szintén fogytára jutott állapottyát, s' utolsó veszedelmével való tufakodását hogy ha semünk eleiben réssük, nyilván meg. láttuk azt, hogy az Isten nem külföldben bánik mi velünk, mint azzal a néppel szokott banni, a melynek el. törlesztése éppen fel. készült. De talám nem szabad igy jövendőlni, mivel még ezek, a mel-

mellyeket Iſtékönyűllettünk véghez vite, nem okozhat-
tyák meg. csahatatlanképpen végső veſedelmünket,
ugy vagyon; de midőn az Oroſhlány ordit ki ne retten-
ne-meg? midőn az Ur mendörgéſének ſava hallatik ki
ne jövendőlné?

Ordit közzöttünk az Oroſhlány! Mert gyámoltalan.
Nemzerünknek éppen a' ſetétſégben el-aluvék fénlő ſő-
vétneke! melynek minthogy elöttünk való ragyogáſa.
ſivünknek vigaságára ſolgált, ugy elölünk való elmű-
láſa ſolgált e' Nemes Hazának el-felejthetetlen kárára.
Ugy lőn a' dolog, mint mikor a' meg-búsúlt Tenger-
nek edgymásban meg-űtköző hajjai közt el-törik az
hajó, és a' ſélvész el-borittya. Ugy lőn a' dolog,
mint mikoron valamelly épület dőlő ſélben áll s' om-
láſra hanyatlik, el-rántatik a' gyámol, a' melly az egéſz
épületnek néhézfégét viſeli vala. Ugy lőn a' dolog,
mint mikoron valakiről a' ſedél el-vonatik; hogy már
nem lévén mivel takargaffa magát, egéſſſen csak tár-
gyúl tétéſſék-ki, a' melyben minden-ſele gonofoknak
árjai meg-űtközzenek. Ugy lőn a' dolog, mint mi-
koron ki valamelly élőfának terjeſz árnyékában, a' nyu-
godalomra fejét le hajtotta, s' mellőle a' fa le-vágatik,
hogy az égnek kegyetlenſége s' a' napnak hévſége őtet
fűtheſſe. Ugy vagyon a' dolog, mint mikor valamely
ſeregben a' ſerény és vigyázó Elöl-járó el-efik, hogy
az ő alatta-valóknak már ő többé ſíver ne adhaſſon;
hanem meg-ijedvén az Ellenſégnek hátat adgyanak, és
azoknak przdáji s' ragadományivá legyenek. De
még ezzel ſem ſzűnt-meg az Iſtennek menydörgéſé-
nek ſzava.

Ordít még is az Oroszlány! Mert azok a nagy érdemű Férfiak vették el szemünk elől, a' kiknek helyes tanácskozásokból kérséges és bizonytalan dolgainknak jó ki menetelie reménlenők. Azoktól fosztunk meg, a' kik a' nyakunkon fekvő nehézségeket erős ível hordozhatták volna, és siralmas igyünket a' bajainkat elméjüknek serénységével forgathatták volna. Azoktól válánk meg, a' kik a' fen-forgó dolgok felől meg-ért itéletet tudván tenni, azokat az alkalmatosságokat, a' mellyek az éretlen elméből szoktak származni, el-távoztathatnák. Azok költöznek el közzülünk, a' kik a' velünk ellenkező dolgokat észellen-tudoák el-hárítani, javunkra tartozó dolgainkat penig elébb-elébb mozdítani. Azok esnek-el közzülünk, a' kik el-fáradhatatlan serénységgel éjjel és nappal a' tö-résen állottanak; hogy az ellenünk fenekedő gonoszoknak tüzes ostromlásit viűsz térítenék.

Ordít az Oroszlány ! Mivel azok ragadtatnak - el
közzülünk , a' kiknek semmiben lelkek meg-nyúgotva
nem vólt annyira , mint az Isten országának sátorinak
külybebb-külybebb való terjesztésében , és annak örö-
kös fiainak nevelésében. Ha kérded annak okáért ,
honnan legyen hogy estendőként elő forduló innepe-
inkre majd többire a' miat hogy setetes gyászai vir-
radunk-fel , úgy zokogó siralommal öltöyük-el ? Innen,
Mert az Oroszlány ordít ! alig múlhaték egy estendő-
nek kerekégre tölünk , im melly váratlan az Isten Anya-
szentegyházának egészől el-esék három fénlő csillagunk,
melly reméltelen esettel ! úgy annyira hogy szintén
erre a' panaszra kényszerítettünk ki-fokadni : hogy , az
Isteni-végezésék , az idők , ég , és a' föld , a' mi ve-
sze-

Bedelműnkre éppen öszve esküdtenek; mert, akár
Bólyunk, akár meg-zabolázzuk magunkat; az Isten
házának ilyen oszlopinak egymás után fietséggel követ-
kező eserek, valami nagy ok nélkül nem lehet.

Ordít még-is az Oroslány! Mert a' mi már keserű
vessebb, a' kiből Hazánkna, Ecclesiánknac, s' Társa-
ságunknac meg-élemedett állapottya, elëbbeni nyere-
ségére meg-újúlva s' vissza térne; éppen mikor
mind Istennek s' mind Hazájoknac hasznára, mind Be-
relmeseknek gyönyörűségére meg-érnének, lefakasz-
tatnak! hogy azokban mint-edgy magva szakadna a'
jónak, és majd mindeneknek reménysége meg-esalat-
koznék; mit-is várhatni egyebet a' vén és Bázaz fáról
mind a' nyers és hasznra való ágak mellőle ki-vága-
tatnak, hanem hogy el-dűllyön és nagy romlása legyen
a' mellyet talám el nem hitehethnél magaddal, hogyha
ésemünk előtt lévő siralmas példával meg-né bizon'osod-
nék. Imhol vagyon előttünk a' sok ifjú *virtusok*na ritka
peldája, a' N. Nemzetes *Illyefalvi János* Uram, a' kinek
még rend szerint tovább zödelhető, s' Bonten mind Is-
ten, s' mind emberek előtt kedves nyereségében lévő
életének fája, az halálnak kegyetlensége miatt, mint
ki-vágattatott! hogy könnyhullatással Béméllyük, méltó.
Méltó; mert ennyi jóknak, a' mellyek benne mint-
edgy peldára le-valánac rajsholva, éppen folyások, s' na-
ponként való öregbüléseknek jó alkalmatossága Bakada-
félben. Méltó; mert ugy látszik vala, hogy virágzó
élete (: a' melynek már nagy reménységét-is nyujtotta
vólt :) mind Istennek (: kit hiven Bologált :) dicsősé-
gére, mind hazájának nagy hasznára tovább terjedhet
vala. Méltó még-is; mert ez ilyen, Isten országának

elő mozditására, s-à Sionnac romlott falainac építge-
 tésére ſűletett fiaknac véletlen esetec nem egyéb; ha-
 nem, Istenec nagy ítéletinec elől járó jele. Ez az
 oka, hogy örvendetes innepinket siralommal kezdgyűc,
 siralommal illyűc, és siralommal végezzűc. De em-
 lekezetben van Isteonnél az igaz, és az ő rejtkehelyei-
 ben el-rejtette őtet; és, a' minthogy végű kimene-
 teliben, Istennek Atyai keze forog az ember körül:
 ugy e' világra való ſűletése-is, Istennek véle való daj-
 kálkodása által megyen véghez; mellyet Isten ez örö-
 kős fiához-is meg bizonyított. Ugyan-is, ſűleté-
 sének tisztességes vóltára Isten vigyáztván, világra
 való létét mint édes Attyától engedte à N. Nemzetes.
Illyefalvi Imre Uramtól, és ennek méltó Házas-társától
 à N. Nemzetes, *Aſſzonyi* rendet illető, jó erkölccsel
 bíró *Aſzalos Judith* Aſſzonytól mint édes Annyától:
 A' kiknec körüllette való serénységeckel gyakoroltatván,
 még abban a' gyenge állapotban már magában nagy
 jóknac sengéjét mutatta; elébb-elébb emelvén Isten-
 dolgát, mind az hasznos kegyességben, mind penig
 Hazájánac s - Ecclesiájánac hasznát néző dolgoknac ta-
 nulásában, foglalta magát; hogy így, mind Istenéhez
 buzgónac, mind Hazájához hasznosnac, mind feleba-
 ráttýához hűségesnec, mind penig egyebekhez jónac,
 találcatnéc; hogy penig ezt à czélt el-érhesse, elmé-
 jét soc külömb-külömb-féle dolgoknac ſemlélésére,
 akarván ſzekratni, hogy eszeffen és valósággal tudná
 dolgait forgatni, idegen helyeken bujdosott; melly
 serénységénec nagy voltát Isten nem akarván hijában
 hadni, hamar hasznátis meg-kóstita, mind külső tiſ-
 tességes hivatalt, mind az Ecclesiában *Curatorságot*.

jó emlékezetével viselve; mind ezeknek mely hír-
len végét ér az 1690. estendő, méltán csudálhatod!
a melynek folyásában bokros nyavalyáinak sullyos kin-
nyait, majd két holnapoc fordúlása alatt viselve,
erőt vévén rajta a nyavalyáknac mērgē, meg-öszlęc
benne a termēstetnek edgyesēge, Idvezitőne dicsőf-
fēges Menyben-menētelinac innepe napján: virágzó
életēnek jobb korát, ugymint 33-dik estendejét él-
vén. Minthogy azért már az előknec társasága
között nem találtat, a minden előknec útára indú-
lónac tisztit akarván követni, hozzátoc búcsúzó szavait
így nyújta:

*Elsőben-is engemet Atyaságodnac sōc javaival el-
tētő édes Atyám N. és Nemzetes Budai Mihály Uram!*
a kinek hozzám való jó indulattyarúl, hogy feledékeny
legyek, nem illik. *Az Ur, a kinek mennyei tárba-
zában minden-féle szükségre való jók el-vannak tēve,
javait e mostani időnek mostohaságában bősēggel reád
árasztja; és sōc fáradságos munkáidat, ez életnek
nehēzsēgi után, örök nyugalommal jutalmaztassa-
meg! Anyai hűségedet hozzám utolsó órámon-is el-
követő édes Anyám Nemes Pálffi Anna Aszszony! hoz-
zám való indulatodnak nagy voltát szemem előtt vi-
selve, kívánom hogy hozzám való nagy hűséged, Is-
tennel örök emlékezetben legyen!*

*Mit szőllyak te hozzád szivemnek öröme. éle-
tembēli boldogtalan állapotomat velem edgy iránt viselő
társam Budai Anna? mert tölled való el-válásomnak
nehēz volta szivemet fogja, és szavaimat megállattja.
Teled való nyájas maradásomnak határa, eddig volē
Isztentől hagyva. Az Ur, a ki mint szemefenyjere,*

úgy szokott vigyázni a siralmas özvegyek s' árvák ügye-
re, gyámoitalanságodban igyedet forgassa: minden ne-
bezéget rollad el-hárítván, végre veled edgyütt tel-
lyes és tökéletes vigaságot adgyon!

Neveset és híremet halálom utánis viselő edgyet-
len edgy fiam Illyefalvi György! nincs lelkemnek na-
gyobb meg-háborodása, mint hogy illy neveletlen álla-
potodban történék töled megválásom. Isten, a ki az
övéit mint maga fiait úgy szokta nevelni, a mint tes-
tednek gyarapodást, úgy lelkednek javaiban neveke-
dést engedvén, (: ha ug y teszük :) a maga házának
még valaha élő oszlopává tegyen!

Bokros siralmakban merült testvér Hugom, Nemes
Illyefalvi Júdiath Aszszony! és több édes Anyai lineámon
lévő Éocseim s' Hugaim, kik a természetnek jussa szerint
volem edgyütt azon testnek és vérnek részest vartok:
ezek után minden rendbéli vagy közel vagy távul lévő
Arjámfiak, kedves Sógoraim: hozzám barátsági köte-
lességben lévő Uraim s' Joakaróim: minden karban s' bi-
vatalban lévő Rendekek egyszer-s mind, kic utolsó órámon-
is hozzám való hűségtekben hátra nem állottatok. E' si-
ralomnak völgyéből, már lelkemnek csendes kívánt part-
szára jutottam, pályámat meg-futottam, igaságomnak
koronáját fejembe nyomtam, Istenemben lelkemet meg-
nyugottam: kívánom hogy Isten mind ezeket adgyameg-
néktek is, valakik várjátok az ő dicsőséges meg-jelenését?
Amen!

Sz. NEMETHI MIHALY,
A' Kollvári Ref. Coll. Alumn. és a Reith. Tanító

KOLOSVARATT, 1890.

ek i' w'ak i'ye.
Ba: wuden ne-
led e'ye'is tel.

nis w'is'ayes.
le'hem'ya
nevelesten in
I'hen, a'ye.
In: a' m'w'is.
wa'ban' w'ru.
maga' h'ia'ne

Tugom, Nio
nyai line'au
ec'iy'is'ia' f'ya
re's'ze's' w'au
pag' i'aw'at
war'at'ig'it
den' k'ap'at
ic'at'at'at'at
all'at'at'at'at
ndes' k'ap'at
m'is'ig'at'at
nen' le'ye'at
e'at'at'at'at
ge'at'at'at'at

L.T.
ab'at'at'at'at

